

La renta da l'AVS duai vegnir auzada per 70 francs il mais

Las midadas essenzialas en la chombra pitschna

DA LUCAS DEPLAZES / ANR

■ **En la debatta da detagl ha il cussegl dals chantuns prendì diversas decisions impurtantas. Per cumpensar la reducziun da las pensiuns vul el auzar la renta minimala da l'AVS per almain 70 francs.** Tar la discussiun d'entrada ha cusseglier federal Berset punctuà che las propostas davart la prevenziun per la vegliadetgna na sajan betg «il project Berset», mabain il concept cumplessiv dal cussegl federal. En pliras e lungas sesidas ha tractà il cussegl federal tut las dumondas davart la prevenziun per la vegliadetgna e formulà la missiva al parlament. La pratica haja demussà ch'ina refurma da las ovras socialas saja necessaria almain mintga 20 onns. Il svilup demographic – e na l'augment da l'aspectativa da vita – sforza il cussegl federal d'agir. Fin l'onn 2030 sajan las rentas garantidas. Suentar stoppian ins quintar cun deficits massivs tar l'AVS da set fin nov milliardas francs l'onn.

70 francs dapli renta

Ina lunga ed intensiva discussiun ha il cussegl dals chantuns manà davart l'augment da las novas rentas. Quai è bain la dumonda centrala da la refurma e la clav per augmentar l'acceptanza dal suveran. Chapibel ch'ils interess èn stads fitg cuntravers. Ina proposta da minoritad (*Paul Rechsteiner* (pss/SG) da conceder il supplement da 70

francs era a las persunas che tiran gia l'AVS, è vegnida retratga en vista a las consequenzas finanzialas e per betg periclitare la refurma. Ina ulteriura minoritad, rappresentada da *Felix Gutzwiller* (pld/ZH), refusa in augment da las novas rentas e fa attent a las consequenzas per l'economia. In augment da las rentas surpassa la finamira da consolidar e da mantegnair il nivel da las rentas.

Urs Schwaller (pcd/FR) ha admonì da tegnair en egl la finamira da la refurma. Quella pretenda diversas mesiras da gulivaziun. Per cumpensar tschertas sperditas (reduciun da las pensiuns, auzament da la vegliadetgna da renta per las dunnas) vul il cussegl dals chantuns augmentar las novas rentas per 70 francs il mais. Ina egualitad per pèrs maridads – quai vul dir la renta dubla (in vegl postulat da la pcd) – na saja actualmain betg pussaivla, ha accentuà Schwaller. En l'avegnir duai la renta per consorts dentant vegnir augmentada sin 155% (actualmain 150%) quai che muntass in supplement maximal da 226 francs il mais. Quests augments custan annualmain 1,4 milliardas francs. Cun 27 cunter 17 vuschs ha il cussegl dals chantuns approvà la proposta da la cumissiun d'augmentar las rentas.

65 onns per um e dunna

Cun 37 cunter otg vuschs ha il cussegl dals chantuns decidì d'auzar la vegliadetgna da

renta per las dunnas sin 65 onns e da procurar per l'egualitad da la vegliadetgna da renta per um e dunna. L'adattaziun duai succeder pass per pass. En l'avegnir duai valair ina vegliadetgna da referenza da 65 onns, uschebain tar l'AVS sco per las cassas da pensiun. Cun 65 onns duai mintgin pudair retrair la renta entera. Tgi che vul ir pli baud en renta sto acceptar ina reducziun, tgi che lavura sur 65 onns or profite-scha d'ina renta pli auta. Quella flexibilisaziun da la vegliadetgna da renta vala per ils onns 62 fin 70.

Pensiuns pli bassas

Plinavant ha il cussegl dals chantuns reduci la tariffa da conversiun sin il sector da la prevenziun professiunala da 6,8% sin 6%. Concret munta quai che tgi che ha in chapital da 100 000 francs en sia cassa da pensiun retira en l'avegnir 6000 francs empè da 6800, quai munta ina reducziun da 12%. Quella mesira saja necessaria en vista als tschains minimals sin ils chapitals ed ils mancoss en las cassas. Quella mesira saja er stà in dals motivs d'augmentar la renta da l'AVS.

Finanziaziun

Sco consequenza da l'augment da las novas rentas ston era las contribuziuns vegnir adattadas. Vegn il concept dal cussegl dals chantuns acceptà ha quai era consequenzas per las contribuziuns. En l'avegnir s'augmentan las contribuziuns dals lavurers sin lur pajas da 4,2% sin 4,35%. Las medemas contribuziuns surpiglian er ils patruns. Naginas midadas vul il cussegl dals stadis far tar ils dretgs da renta per las vaivas e per ils orfans. Il cussegl federal vuleva stritgar las rentas da vaivas senza uffants. Per garantir la finanziaziun da la refurma propona il cussegl federal d'augmentar la taglia sin la plivalur per 1,5% ed in sistem d'adattaziun automatic en cas che las reservas sa sbassan sut 70%. La cumissiun dal cussegl dals chantuns propona in augment da la taglia sin la plivalur dad 1% e refusa in automatissim en cas da deficits. En ina tala situaziun duai il parlament prender a temp las mesiras necessarias.

Cusseglie dals stans Paul Rechsteiner (ps SG) en discussiun cun cusseglie dals stans Stefan Enler (pcd GR). Davostiers cusseglie dals stans Martin Schmid (pld GR). KEYSTONE